

ช่วยด้วย..เลือดออกจากหู

เลือดออกจากหู เป็นภาวะที่พบได้ไม่บ่อย ส่วนใหญ่มักพบร่วมกับเลือดออกผิดปกติในอวัยวะส่วนอื่นๆ ของร่างกาย.

สาเหตุของเลือดออกจากหู เกิดจาก

1. **สาเหตุเฉพาะที่** เป็นสาเหตุที่พบได้บ่อยที่สุด ได้แก่

■ การบาดเจ็บ (trauma) จากการกระแทก เขี่ยหู แกะและเกาบริเวณหู การกระทบกระแทกบริเวณใบหู โครงสร้างรอบๆ ใบหู ช่องหูชั้นนอก เยื่อแก้วหู ศีรษะ (เช่น กระดูก temporal หัก).

ปารยะ อาศนะเสน พ.บ.,
รองศาสตราจารย์
ภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
มหาวิทยาลัยมหิดล

■ การบาดเจ็บของหูชั้นกลาง จากการเปลี่ยนแปลงของความดันบรรยากาศ (อาจมีเลือดออกในหูชั้นกลาง และมีเยื่อแก้วหูฉีกขาด).

■ การบาดเจ็บของหูชั้นนอก ขณะมีการเปลี่ยนแปลงของความดันบรรยากาศ (เช่น ใส่ที่อุดหู หรือมีขี้หูอุดตัน จะทำให้เกิดความดันเป็นลบในช่องหูชั้นนอก เกิดการฉีกขาดของหลอดเลือดในหูชั้นนอกได้).

■ โรคติดเชื้อของช่องหูชั้นนอก หรือหูชั้นกลางอักเสบ บางครั้งการอักเสบทำให้เกิดเนื้อเยื่อจากการอักเสบ (granulation tissue หรือ inflammatory aural polyp) ซึ่งมีสีแดง เนื่องจากมีเลือดมาเลี้ยงมาก, โรคติดเชื้อของเยื่อแก้วหู (เยื่อแก้วหูอักเสบ).

■ สิ่งแปลกปลอมในช่องหู.

■ เนื้อเยื่อของใบหู, ช่องหูชั้นนอก หรือหูชั้นกลาง.

■ อาจมีพยาธิสภาพที่อวัยวะอื่นๆ ทำให้เลือดออก แล้วเลือดอาจไหลเข้ามาในบริเวณหู หรือช่องหู ทำให้เข้าใจผิดว่าเลือดออกจากหูได้.

2. สาเหตุเกิดจากโรคบางชนิดที่ทำให้กลไกในการห้ามเลือดผิดปกติ ได้แก่

ก. ความผิดปกติของเกล็ดเลือด (platelet disorder) สาเหตุที่พบบ่อยที่สุด คือ มีจำนวนเกล็ดเลือดต่ำ (thrombocytopenia) ส่วนการที่เกล็ดเลือดทำหน้าที่ผิดปกติ (platelet dysfunction) นั้นพบได้น้อย

สาเหตุของจำนวนเกล็ดเลือดต่ำ ได้แก่

- (1) โรคเกล็ดเลือดต่ำโดยไม่มีสาเหตุ (idiopathic thrombocytopenic purpura หรือ ITP).
- (2) โรคไขกระดูกฝ่อ (aplastic anemia).
- (3) โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว.
- (4) โรค Histiocytosis-X.

ข. ความผิดปกติของหลอดเลือด ความผิดปกตินี้พบบ่อยได้ไม่บ่อยนัก ได้แก่ โรค Henöch Schönlein purpura.

ค. ความผิดปกติของปัจจัยการกลายเป็นลิ่มของเลือด ส่วนใหญ่เป็นมาแต่กำเนิด และมักมีการถ่ายทอดทางพันธุกรรมที่พบได้บ่อย ได้แก่ โรควิตีโมฟีเลีย.

การวินิจฉัย

1. แพทย์จะซักประวัติเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เลือดออก (เช่นการบาดเจ็บต่อหู หรือศีรษะ) มีเลือดออกจากบริเวณส่วนอื่นของร่างกายหรือไม่ มีประวัติเลือดออกง่าย แต่หยุดยากหรือไม่ในอดีต หรือในครอบครัวผู้ป่วยหรือไม่ มีการใช้ยาที่ทำให้กลไกในการห้ามเลือดผิดปกติไปหรือไม่ มีอาการทางหูอื่นหรือไม่ (เช่นปวดหู, มีหนองไหล, มีหูอื้อ เสียงดังในหู หรือเวียนศีรษะ บ้านหมุนร่วมด้วยหรือไม่).

2. แพทย์จะตรวจหู เช่น ใบหู, โครงสร้างโดยรอบหู, ช่องหูชั้นนอก, เยื่อแก้วหู โดยละเอียดอาจใช้เครื่องมือดูด (suction) ทำความสะอาดหู และช่องหูว่ามีรอยถลอก, การฉีกขาดของช่องหูชั้นนอก หรือเยื่อแก้วหูหรือไม่ และตรวจว่ามีจุดเลือดออก (petechiae) หรือจ้ำเขียว (ecchymosis) ที่อวัยวะส่วนอื่นของร่างกายหรือไม่ มีตับ, ม้าม หรือต่อมน้ำเหลืองโตหรือไม่ มีลักษณะของโรคตับแข็ง เช่น ตาเหลือง, ท้องโต, น้ำในช่องท้อง หรือหลอดเลือดบริเวณผนังหน้าท้องโป่งพองหรือไม่.

3. การตรวจทางห้องปฏิบัติการ เช่น ตรวจการไตยีนว่ามีการสูญเสียการไตยีนร่วมด้วยหรือไม่ ตรวจหาว่ามีความผิดปกติของกลไกห้ามเลือดหรือไม่ ได้แก่ การตรวจหาระดับฮีโมโกลบิน, ฮีมาโตคริตว่าซีดหรือไม่, จำนวน และลักษณะของเม็ดเลือดขาว (มีมะเร็งของเม็ดเลือดขาวหรือไม่), จำนวนของเกล็ดเลือด (มีเกล็ดเลือดต่ำผิดปกติหรือไม่), หน้าที่ของเกล็ดเลือด (เกล็ดเลือดทำหน้าที่ผิดปกติหรือไม่), การแข็งตัวของเลือด (มีการแข็งตัวช้า และผิดปกติหรือไม่), การตรวจไขกระดูก (มีโรคเลือดที่ผิดปกติหรือไม่).

การรักษา

1. ห้ามเลือดให้หยุด อาจใช้ผ้ากอซกดบริเวณที่เลือดออกภายนอก เช่น ใบหู (ถ้ามี) หรือทำการเย็บแผล (ถ้ามีแผล เช่น บริเวณใบหู) ถ้าเลือดออกจากช่องหูชั้นนอก อาจใส่ผ้ากอซที่ทำเป็นเส้นชุปยาห้ามเลือด (เช่น adrenalin) เข้าไปในช่องหูชั้นนอก เพื่อห้ามเลือด ถ้าเกิดจากเนื้องอก หรือเนื้อเยื่อจากการอักเสบ (granulation tissue) อาจใช้ silver nitrate จี้ให้เลือดหยุดได้ นอกจากนี้ควรนอนพัก ยกศีรษะสูง นำน้ำแข็งหรือ cold pack มาประคบบริเวณหน้าผากหรือคอ อมน้ำแข็งเพื่อให้เลือดหยุด ควรประคบหรืออมน้ำแข็ง

ประมาณ 10 นาที แล้วจึงเอาออกประมาณ 10 นาที แล้วค่อยประคบหรืออมน้ำแข็งใหม่เป็นเวลา 10 นาที ทำเช่นนี้สลับกันไปเรื่อยๆ ควรหลีกเลี่ยงการกระทบกระเทือนบริเวณหู การออกกำลังกาย การเล่นกีฬาที่หักโหม หรือยกของหนัก ภายใน 24-48 ชั่วโมงแรก เพราะอาจทำให้มีเลือดออกจากหูได้.

2. รักษาตามสาเหตุ ที่ทำให้เลือดออกจากหูนั้น.

ดังนั้นเมื่อมีเลือดออกจากหู ควรปรึกษาแพทย์หู คอ จมูก เพื่อหาสาเหตุของเลือดออกจากหูให้แน่นอน